

علل پریشانی و مهاجرت اهالی جنوب در دهه های دوم و سوم قرن بیستم

زینب قنبری نژاد^۱

مقدمه

در اواخر دوران قاجار، دولت آنچنان گرفتار مسائل داخلی و راضی نگه داشتن دو همسایه شمال و جنوبی بود که دیگر توجهی به مردم و وضعیت معیشت آنان نداشت. ایالات زیر نظر شاهزادگان اداره می‌شد که حکمرانان آن برای به دست آوردن پول و گرفتن مالیات، هرگونه ظلم و اجحافی را در حق مردم روا می‌داشتند و بدون نظارت حکومت مرکزی، دست به هر اقدامی می‌زدند. عموماً اقدامات چندانی هم برای سر و سامان دادن اوضاع و بهبود وضعیت معیشتی و اقتصادی مردم صورت نمی‌گرفت. کار عمده شاهان قاجار و دولتمردان ایران، دادن امتیاز به روس و انگلیس و گرفتن پولی برای تأمین هزینه‌های دربار و مسافرت‌های شاهان بود. در دوره پهلوی اول نیز گذشته از اوضاع بد اقتصادی، جنگ و درگیری و فقر و ناداری، اقدامات و قوانین جدید رضا شاه و نحوه عملکرد مأمورین حکومتی نیز از دلایل عمده پریشانی و وخامت اوضاع کشور و خصوصاً نواحی جنوب، جزایر و بنادر بود.

بنادر و جزایر در این زمان مستقیماً توسط حکام و ضابط‌های دولتی اداره می‌شدند که شامل بندر لنگه، بندرعباس، میناب، قشم، هرمز، بندر کنگ و بندر کوهستک بود. امنیت این مناطق به دلیل حضور نیروهای نظامی تا حدودی تأمین بود و دولت حضور قوی‌تری در این نواحی داشت. مهم‌ترین عامل ناراضی‌تای مردم این جزایر و بنادر، تصویب قوانین جدید حکومتی در زمان پهلوی اول، ظلم و ستم مأمورین گمرکی و

۱. کارشناس ارشد تاریخ، مطالعات خلیج فارس.

علل پریشانی و مهاجرت اهالی جنوب در دهه های دوم و سوم قرن بیستم / زینب قنبری نژاد

مشخص نبودن سیاست‌های اقتصادی دولت در این نواحی بود. بندر لنگه و دیگر بنادر که وابسته به اقتصاد این بندر بودند، بیشترین لطمات را از سیاست‌های غلط مالیاتی دولت خورده و طی بیست سال با کاهش شدید جمعیت مواجه شدند و گروه‌های بسیاری از تجار و کسبه به بندر دبی، مسقط یا هندوستان مهاجرت کردند. با مهاجرت این گروه‌ها آبادی‌ها، بنادر ساحلی و جزایر به سرعت رو به ویرانی نهاد. بندر لنگه که زمانی بیش از شصت هزار نفر جمعیت داشت، در مدت کوتاهی خالی از سکنه شد و محلات و خانه‌های زیادی یکی پس از دیگری به مخروبه‌هایی تبدیل شدند. بسیاری از مردم جزیره هنگام، در یک شب به عمان مهاجرت کردند. دیگر بنادر و جزایر خلیج فارس نیز وضعیتی اینچنینی داشتند.

در روزنامه اطلاعات راجع به وضعیت نواحی جنوب آمده است: «عقب‌ماندگی نواحی جنوب خصوصاً بنادر و سواحل به علت بی‌توجهی حکومت مرکزی به این صفحات است. نه مأمور خوبی به این نقاط می‌فرستند و نه در توسعه ادارات و مؤسسات آن می‌کوشند و مردم از ظلم و اجحاف حکام این نواحی بسیار در رنج و عذاب هستند. بالتجربه ملاحظه می‌کنیم که هر روزه عده‌ای سواحل خلیج فارس را ترک می‌کنند و مهاجرت می‌نمایند».

در سال ۱۳۱۴ ش/ ۱۹۳۶م گروه گروه از مردم جنوب خصوصاً مردم بندر لنگه، راهی کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس شدند. به دنبال قانون احصائیه که سبب وحشت اهالی بنادر و جزایر شده بود و تحت هیچ شرایطی حاضر به همکاری با مأمورین سبج و احوال نبودند، مهاجرت را آسان‌ترین راه برای رهایی از این وضعیت می‌دیدند.

با توجه به چنین وضعیتی و در پی شکایات متعدد ساکنین بنادر و جزایر جنوبی ایران از آشفتگی اوضاع جنوب و ظلم و اجحاف مأمورین حکومتی بر مردم که منجر به مهاجرت عده‌ای از ساکنین بنادر و جزایر شده بود، کمیونی تشکیل شد. این کمیسیون بر حسب دعوت وزارت مالیه، از نمایندگان وزارت‌خانه‌ها و ادارات مربوطه، مأمور مطالعه در علل پریشانی و مهاجرت اهالی بنادر و جزایر جنوب شد. قبل از تشکیل این کمیسیون، در پی گزارش‌های متعدد از نواحی جنوبی، کمیونی نیز مأمور مطالعه در اوضاع بندر لنگه بوده که نتیجه‌ای در بر نداشت.

کمیسیون مربوطه، متشکل از نمایندگان وزارت جنگ، وزارت خارجه، وزارت داخله، وزارت مالیه، نماینده اداره کل تجارت و نماینده اداره کل گمرکات کشور بود. این کمیسیون بعد از شش جلسه مطالعه و بررسی گزارشات رسیده و امان نظر در نتیجه مذاکرات کمیونی که قبلاً مأمور مطالعه در اوضاع بندر لنگه بوده است، نتیجه مذاکرات خود را در سه فصل تنظیم کردند. این فصول شامل قوانین و مقررات جدید راجع به تشکیلات اداری و نحوه رفتار مأمورین حکومتی در جنوب، وضعیت اقتصادی، اصلاحات عمرانی و فراهم آوردن شرایط کار برای اهالی جنوب و توجه لازم به وضعیت معارف صحیحه است.

این مطالعه نتیجه این مذاکرات را که گزارش آن به طور کامل در مرکز اسناد وزارت امور خارجه به شناسه (۱۳۱۴ ش، کارتن ۱، ۳۴، پرونده ۲۹،۷۶) موجود است، بیان خواهد کرد.

مقام محترم وزارت جلیله مالیه دامت شوکته

کمیونی بر حسب دعوت آن مقام محترم از نمایندگی وزارت خانه ها و ادارات مربوطه، مأمور مطالعه در علل پریشانی و مهاجرت اهالی بنادر جنوب بود. بعد از شش جلسه و امعان نظر در راپورت کمیونی که قبلاً مأمور مطالعه در اوضاع بندر لنگه بوده و مطالعه دوسیه ها و راپورت های دیگر اینک عقیده و نظر خود را ذیلاً معروض می دارد:

فصل اول تشکیلات

۱. چون بنادر جنوب دارای وضعیت خاص است و چنین به نظر می رسد که قسمتی از مشکلات ناشی از عدم تناسب بعضی از مقررات با مقتضیات محلی است و تشخیص مقتضیات برای ادارات مرکزی که ممکن است اطلاعات وافی از آن حدود نداشته باشد و از نزدیک ناظر حوادث و قضایای روزمره نیستند مشکل می باشد و مأمورین محلی هم دارای آن اختیار نیستند که بتوانند بر طبق مقتضیات محل رفتار و سلوک نمایند و البته به هر مأموری هم نمی توان اختیار کامل داد و از آن طرف مکاتبه و سؤال و جواب با مرکز هم موجب بطئی جریان امور و وقته کارو گاه باعث لوث فرصت می گردد و به علاوه در بسیاری از موارد ممکن است بعضی از مأمورین از بعد مرکز و نبودن ناظری که از نزدیک مراقب رفتار آنان باشد سوء استفاده نموده و اقداماتی بنمایند که متضمن مضاری باشد که جبران آن مستلزم زحمات و خساراتی برای دولت گردد، لذا اعضای کمیون به اتفاق آرا معتقد هستند که یک نفر مأمور فوق العاده (لشکر یا کشوری) که ضمناً وظایف حکومت را هم عهده دار شود و به تمام معنی طرف اطمینان و اعتماد هیئت محترم دولت باشد، مستقیماً از جانب هیئت محترم دولت انتخاب و تعیین شود:

که اولاً- ناظر جریان کلیه ادارات دولتی باشد و مأمورین را به حسن سلوک و انجام وظیفه و به مردممداری و اदार و هدایت نماید.

ثانیاً- راجع به مقررات در محل مطالعات جامع و کاملی بنماید که آیا حقیقت مقررات موجب شکایات و اشکال گشته و یا اینکه طرز اجرایی اشکالات را فراهم آورده است و هر قسمت از مقررات را که تشخیص دهد اجرای آن صلاح نباشد، مقررات دیگری که با وضعیت آنجا تطبیق نماید پیشنهاد کند و همین طور اختیار داشته باشد که بعضی از مقررات که متضمن مضاراتی است موقته موقوف الاجراء نموده، سپس تبدیل آن را به مقررات مناسب تری یا اصلاً عدم لزوم چنین مقرراتی را به مرکز پیشنهاد کند.

ثالثاً- مأمور مزبور حق داشته باشد که مستقیماً با هر وزارت خانه یا اداره سؤال و جواب نماید و از هر اداره که در حوزه مأموریت اوست، توضیحاتی را که بخواهد آن اداره مکلف است که جواب توضیحات او را کاملاً بدهد.

رابعاً- راجع به مسائل عمرانی و اقتصادی از هر حیث و راجع به هر نقطه نظر مطالعات عمیق بنماید و به مرکز پیشنهاد کند؛ البته اگر برای مطالعه در مسائل مزبوره محتاج به اهل فن و تخصص باشد، هیئت محترم دولت متخصصین لازم به اختیار او خواهد گذارد.

علل پریشانی و مهاجرت اهالی جنوب در دهه های دوم و سوم قرن بیستم / زینب قنبری نژاد

خامساً- در صورتیکه وجود یک نفر یا بیشتر از اعضا یا رؤسای ادارات را در آنجا صلاح نداند، می تواند مستقیماً از وزارت خانه یا اداره مربوطه تقاضای تبدیل و انتقال او را با ذکر دلایل بنماید و وزارتخانه یا اداره مربوطه مکلف باشد که تقاضای او را اجابت نماید.

۲. نظر یا اینکه طرز سلوک مأمورین تأثیر زیادی در خوبی و بدی اوضاع و رضایت یا عدم رضایت مردم دارد و گویا قسمتی از شکایت هم ناشی از طرز سلوک مأمورین باشد و چون به واسطه بدی آب و هوای بنادر جنوب و نقاط مجاور آن ممکن است مأمورین وظیفه شناس که می خواهند با حقوق مشروح خود زندگانی نمایند، با طیب خاطر حاضر به قبول مأموریت آن حدود نشوند. مقتضی است اولیای معظم دولت، محض تشویق این قبیل مأمورین به رفتن آن حدود از حیث حقوق و مساعدت های دیگر تفاوت کلی بین مأمورین آن حدود و نقاط خوب و پر نعمت قایل گردد. و وسایل آسایش آنها از قبیل تهیه منزل و غیره عهده دار شود. همین طور سنین خدمت مأموریت آن صفحات مضاعف محسوب فرموده و مدت توقف یا در صورتی که خود مأمور مایل به انتقال باشد به دو سال یا حداکثر سه سال محدود شود و توجه مخصوص نسبت به مأمورین کوچک که در دهات و بلوکات با رعایا و مردمان جاهل اصطکاک دارند از قبیل افراد امنیه و مدیران گمرکات بنادر جزء و تحصیل دارها و امثال آنها توجه خاص مبذول شود و بالاخص مسئله افزایش حقوق افراد امنیه و برقرار بجزیره جنس درباره آنها توجه خاص مبذول گردد و در عین حال نسبت به طرز رفتار آنها با مردم، مراقبت دقیق به عمل آید.

۳. حوزه بندی بنادر - چنانچه در راپورت کمیسیون سابق ذکر شده، فاصله بین مرکز بنادر (بوشهر) و حوزه های جزء بعدی زیاد است که اداره کردن آن و نظارت بر اعمال مأمورین، جز برای رؤسای مرکزی بوشهر، به هیچ وجه میسر نیست. در این قسمت نیز این کمیسیون با عقیده کمیسیون سابق موافق و معتقد است که همان حوزه بندی که چند سال قبل در وزارت جلیله داخله طرح ریزی، شده، مجدداً مورد امعان نظر واقع شود و با اصلاحاتی حوزه بندی بنادر و نقاط مجاور آن به همان ترتیب تعیین گردد؛ البته باید مأمور فوق العاده از نزدیک و در محل با رعایت تمام جوانب کار مطالعات وافی تری بنماید و به مرکز راپورت دهد.

۴. تأسیس پست و تلگراف و تلفن بین بنادر جزء و بنادر عمده و مرکز بلوکات و جزایر و همین طور بین بندر لنگه و شهرهای داخلی، بی اندازه لازم و ضروری است و این مسئله تأثیر عمده در امنیت و جلوگیری از قاچاق و رفع تعدی از رعایا خواهد داشت. مخصوصاً وجود تلفن بین پست های امنیه ساحلی خیلی لازم است.

۵. نظر به اینکه در مجاورت بنادر و سواحل خلیج، هنوز اشراری وجود دارند که غالباً به سکنه و اهالی بنادر جزء تعرض نموده و مرتکب سرقت و شرارت می شوند، مقتضی است برای حفظ انتظامات نسبت به نقاط مزبور توجه خاصی به عمل آید و در نقاطی که امنیه نباشد پست امنیه برقرار گردد.

۶. احصائیه - بر طبق اطلاعات حاصله، یکی از علل وحشت بعضی از اهالی بنادر و شاید باعث مهاجرت جمعی، مسئله احصائیه است که یا به واسطه جهالت متصدیان و یا هم به علل دیگر خوب تلقی نشده است. به عقیده اعضای کمیسیون مقتضی است موقته با جلب نظر مأمور فوق العاده دادن سجل احوال موقوف الاجرا

علل پریشانی و مهاجرت اهالی جنوب در دهه های دوم و سوم قرن بیستم/ زینب قنبری نژاد

بماند تا آنکه قدری اهالی آن حدود به مقررات مانوس گردند. آن گاه با تانی و ملایمت به این امر اقدام شود و مخصوصاً بعد از آنکه دولت برای بهبودی اوضاع اقتصادی آنجا فکری اندیشیدند و کار به جهت مردم پیدا شد. اجرای این قبیل مقررات موجب نمی شود که مردم چشم از خانه و وطن خود ببوشند. (این پیشنهاد مستلزم این نیست که در کلیه بنادر، دادن سجل احوال موقوف شود، بلکه در قسمت هایی که تأثیر خوبی نموده است با موافقت نظر مأمور فوق العاده این رعایت به عمل آید).

فصل دوم اوضاع اقتصادی

اوضاع اقتصادی به دو قسمت منقسم می شود. یک قسمت مربوط به مقررات است که ممکن است اصلاح و ترمیم آن دارای تأثیر فوری باشد و قسمت دیگر راجع به اقدامات عمرانی و اساسی برای بی نیاز ساختن اهالی بنادر جنوب از خارج است.

در قسمت اول، اعضای کمیسیون با رعایت مصالح عالیله مملکت و اینکه لطمه به اساس مقررات هم وارد نیاید، معتقدند که اگر رعایت های ذیل به عمل آید تا درجه شکایت اهالی مرتفع و تا حدی موجبات آسایش آنها فراهم آید.

در قسمت دوم نیز تا اندازه ای که اطلاعات در دست بوده، مسائلی عرض و پیشنهاد می نماید که بعداً مأمور فوق العاده و متخصصین فنی آن را تشکیل نمایند.

۷. گشایشی که ممکن است به وسیله اصلاح مقررات به عمل آید.

الف - کلیه محصولات بری و بحری که در حوزه بنادر جنوب یعنی نقاطی که در تشکیلات تابع بنادر است، به عمل می آید در موقع صدور از مملکت و یا حمل و نقل بین بنادر داخله، اقللاً برای مدت پنج سال، از پرداخت هرگونه حقوق و عوارض گمرکی و باج راه و غیره معاف است.

ب - ساکنین سواحل و بنادر خلیج فارس می توانند در مقابل محصولات خود، در سال معادل پنج میلیون ریال مواد غذایی که معمولاً آن حدود مصرف اهالی است، به ترتیب ذیل وارد نمایند:

از بوشهر و دفاتر جزء

۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال

از لنگه و دفاتر جزء

۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال

از بندر عباس و دفاتر جزء

۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال

تبصره - مأمور فوق العاده جنوب می توانند در صورت اقتضاء، تقسیمات فوق را به قسمی که جمع آن از پنج میلیون ریال تجاوز نماید، از بندری کسر و به بندر دیگر اضافه کند و اجناس مزبوره را از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی و مالیات راه معاف نماید.

ج - برای تشویق کشتی رانی و تبدیل کشتی های بادی به کشتی های موتوردار ورود کشتی های موتوردار متعلق به اتباع ایران و با موتور جهت نصب در کشتی از مقررات قانون انحصار تجارت و عوارض گمرکی و باج راه و غیره معاف است.

د- مسافرینی که بین بنادر داخله مسافرت می نمایند، از پرداخت پول تمبری که به ورقه علم و خبر الصاق

علل پریشانی و مهاجرت اهالی جنوب در دهه های دوم و سوم قرن بیستم / زینب قنبری نژاد

می شود و همین طور کشتی های بادی موتوردار و قایق هایی که در بین بنادر داخله به داخله و با داخله به خارجه مسافرت می نمایند، از پرداخت عوارضی که هر دفعه در موقع حرکت از بندری به بندر دیگر از آنها مأخوذ می شود، معاف می باشند.

ه- ورود و صدور رویه مسکوک، کاملاً آزاد است.

و - ورود چوب و تخته و چنل برای مصارف خاص بنادر با ارائه جواز ورود مجاز است.

ز - ورود نخ جهت یافتن شرع به شرط اینکه معادل قیمت نخ ورودی، پارچه شرع را صادر نمایند؛ آزاد و از پرداخت عوارض گمرکی و باج راه و غیره معاف می باشد و همین طور ورود الیاف کف جهت بافتن تور ماهی گیری یا معافیت از عوارض گمرکی و باج راه، در حدود مقررات قانون انحصار تجارت آزاد است.

قسمت دوم از فصل دوم اصلاحات عمرانی و تهیه کار به جهت اهالی

چون باید وسایلی جهت بی نیاز ساختن اهالی بنادر از خارجه تهیه نمود، لذا اعضای کمیسیون در این قسمت نیز در حدود اطلاعات خود پیشنهادهای ذیل را تقدیم می نماید که بعداً نماینده فوق العاده و متخصصین فنی آن را تکمیل کنند.

۸. برای رفع بحران فعلی و تهیه کار جهت بیکاران مقتضی است به وزارت جلیله فوق دستور داده شود که:

اولاً - در تسطیح راه ساحلی معجلاً از چند نقطه مشغول شوند که سکنه هر قسمت از بنادر از آن استفاده نمایند.

ثانیاً - برای ساختن و تکمیل راه لنگه به لار و شیراز، اهتمام زیادتری به عمل آید و برای اینکه به کارگرهای حدود بین لنگه و لار هم کمکی شده باشد، از سمت لنگه نیز شروع نماید.

ثالثاً - ساختن راه جیرفت به رودبار و بندرعباس اهتمام به عمل آید، زیرا ساختن این راه موجب می شود که محصولات نقاط حاصلخیز جیرفت و رودبار با قیمت مناسب وارد بنادر شود و اهالی را از اجناس خارج مستغنی سازد و هم باعث آبادی جیرفت و رودبار خواهد شد.

رابعاً - وسایل ساختن راه فیروزآباد به گله دار و بندر عسلو فراهم گردد. اگر این راه ساخته شود، مهم ترین قسمت حاصلخیز فارس به دریا متصل خواهد شد و گذشته از اینکه آن قسمت ها آباد خواهد شد و بنادر از اطعمه خارج بی نیاز خواهد ساخت، بندر عسلو که علی الطلاق از بهترین بنادر آن حدود است، روی به آبادی خواهد گذارد.

۹. آبیاری و فلاحات

مهم تر چیزی که مقتضی است مورد توجه اولیای معظم دولت واقع شود مسئله آبیاری جهت سواحل و بنادر جنوب است، زیرا تمام اراضی جنگل ها و دشت ها متصل به سواحل جنوب بی اندازه مستعد و حاصلخیز است و در سال های بارندگی با زحمت خیلی کمی محصول زیادی می دهد، ولی قلت آب موجب شده است

علل پریشانی و مهاجرت اهالی جنوب در دهه های دوم و سوم قرن بیستم/ زینب قنبری نژاد

که جز جو و گندم دیمی زراعتی به عمل نیاید و در سال های کم بارش غالباً گرفتار قحطی و خشکسالی می شوند.

فعالاً طرقي که برای آبیاری به نظر اعضای کمیسیون می رسد، از این قرار است:

اولاً- سد بندی روی رودخانه ها مثل رودخانه شیرین و رودخانه دالکی در دشتستان و رودخانه مند در دشتی؛

ثانیاً- حفر قنوات؛

ثالثاً- سد بندی جهت حبس آب های باران که در سال های بارندگی خیلی زیاد است و اگر حبس شود، کاملاً برای سال های خشک کفایت می کند.

رابعاً- چاه آرتیزن - (چاه آرتیزن در بحرین امتحان کرده اند و نتیجه بسیار خوبی بخشیده است، چنان که فعالاً در حدود چند صد حلقه چاه حفر کرده و تمام اراضی بایر آنجا مبدل به مزارع سبز و خرم شده است.) البته اجرای نظریات فوق راجع به آبیاری و فلاحه پس از تحقیقات متخصصین اداره کل فلاحه خواهد بود.

فصل سوم معارف و صحیه

بنادر جنوب مخصوصاً بنادر جزء و بلوکات بی اندازه احتیاج به طیب و دوا دارد، چه در تمام آن نقاط مرض چشم، مالاریا، آبله و سایر امراض گوناگون به طور کثرت وجود دارد و به کلی اهالی فاقد وسایل و فایه و جلوگیری هستند. مقتضی است اولیای معظم دولت توجه مخصوصی در این باب مبذول فرمایند؛ به این معنی که در هریک از بنادر عمده مریضخانه های کامل و مرتب که دارای اطباء حاذق باشد، تأسیس نماید و وسایل معالجه و دوا و غیره مجانی باشد که سکنه بلوکات و نقاط مجاور نیز بتوانند مراجعه کنند؛ همین طور در مرکز بلوکات بنادر جزء مریضخانه ها و طبائی برقرار فرمایند که علاوه بر معالجه مجانی، دوا را نیز مجاناً به مردم بدهد.

همین طور سزاوار است که دولت، توجه مخصوصی به معارف بنادر بفرماید، زیرا گذشته از اینکه بنادر خلیج برای ملل مجاور به مثابه دور نمای مملکت شاهنشاهی است و ممکن است ملل مختلفه که به بنادر مزبور آمد و رفت می نمایند و از اوضاع داخله مملکت و ترقیات حاصله مطلع نیستند وضعیت بنادر را مقیاس تمدن مملکت قرار بدهند. بسط معارف برای تکمیل وحدت ملی ایران و خاتمه دادن به اختلافات موجوده مؤثرتر عاملی است، چه عده زیادی از سکنه بنادر مزبور عرب زبان و از حیث اخلاق و عادات با سکنه داخله مملکت تفاوت کلی دارند و شاید یک قسمت از شکایت هم ناشی از تباین اخلاقی و سوء تفاهم باشد و بدیهی است که جز معارف، چیز دیگری نمی تواند این ترتیب را اصلاح کند. آنچه به نظر می رسد مقتضی است فعالاً در هر یک از بنادر سه گانه بوشهر و لنگه و عباسی یک باب مدرسه متوسطه تأسیس گردد که از رفتن اهالی به ممالک مجاور برای تحصیل جلوگیری به عمل آید و معجلاً در هر یک از جزایر و بنادر درجه دوم و مراکز بلوکات مجاور یک باب مدرسه ابتدایی تأسیس گردد که بعد در بنادر درجه سوم و چهارم

وزارت مالیه

اداره

محل

مورخه ۱۳۳۱/۲/۲۸

شماره

بلاغ محترم وزارت جلیله مالیه داجت شوکت

کمیونی که بر حسب دعوت آنظام محترم از نا پندگان وزارتخانه ها و ادارات مربوطه مأمور
مظالمه در حلال پریشانی و مهاجرت اهالی بنادر جنوب بود بعد از کس جلسه وابعان نظیر
در راپرت کمیونی که قبلا مأمور مظالمه در اوضاع بندر لنگه بوده و مظالمه دوسبه عاوری برتنا
دیگر اینک عقیده و نظر خود را قیلا بصورت مبداره :

فصل اول تشکیلات

۱- چون بنادر جنوب دارای وضعیت خاصی است و بنین بنظر میرسد که قسمتی از مشکلات
ناشی از عدم تناسب بعضی از مقررات با مقتضیات محلی است و تشخیص مقتضیات برای ادارات
مرکزی که ممکن است اطلاعات و توانی از آنمورد نداشته باشد با شند و از نزدیک نا شرحوادث و تقاضای
روزمره نیستند مشکل میباشد و مأمورین محلی هم دارای اختیار نیستند که بتوانند بر طبق مقتضیات
محل رفتار و سلوک نمایند و البته بهر مأموری هم نمیتوان اختیار کامل داد و از آنطرف مکاتبه و سوال
و جوابها مرکز هم موجب بطور جریان امور روزگانه کارگاه با صفت فوت فرصت میگردد و علاوه در بسیاری
از موارد ممکن است بعضی از مأمورین از بعضی مرکز و بنود نا شری که از نزدیک مرا قی بر رفتار آنها باشد
سوء استفاده نموده اند اما قی بنما پند که متضمن مضاری باشد که چیزی آن مستلزم زحمت و عسار
برای دولت گردد لذا اعضا کمیون با ثنا راه معتقد هستند که بکنترل مأمورین و ماده لشگری یا
کشی (که ضمنا وثلا بفساد مکتوم را هم عیده دار شود و تقاضای معنی طرف اطمینان و اعتماد هیئت محترم
دولت باشد مستقیما از جانب هیئت محترم دولت انتضا بوضعین شود :

که اولاً - بنا شر جریان کلیه ادارات دولتی باشد و مأمورین را بحسن سلوک و انجام وظیفه و سردمدار
و دارو و ایت نماید -

ثانیاً - در جمع مقررات در فصل مظالمه و تصاحب و تکالیف و کتالیف و کتالیف و کتالیف
و اشکال گشته و اینک طرز اجرا این اشکالات را هم آورده است و هر قسمت از مقررات را که تشخیص
دهد اجرای آن صلاح نباشد مقررات دیگری که با وضعیت آنجا تطبیق نماید پیشنهاد کند و همچنین
اختیار داشته باشد که بعضی از مقررات که متضمن مضار آن است بوقت مؤثر الاجرا نموده صحت
تجدیل آنرا بقرارات مناسبتری و اصلاح هم لزوم چنین مقرراتی را بهرگز پیشنهاد کند -
ثالثاً - مأمورین مزبور حق داشته باشد که مستقیما با هر وزارتخانه یا اداره سوال و جواب نماید و از
هر اداره که در حوزه مأموریت اوست توضیحاتی را که بخواهد آن اداره تکلف است که جواب -
توضیحات او را کاملاً بدهد -

رابعاً - را جمع بسا کل صراحتی و اقتصادی از هر حیث بر جمع بهترین نقطه مظالمه است صیغه بنماید و مرکز
پیشنهاد کند - البته اگر برای مظالمه در مسائل مزبوره محتاج با هل فن و تخصصی باشد هیئت
محترم دولت بمتخصصین لازم با اختیار او خواهند گذارد *

خامساً - در صورتیکه وجود یک نفر یا بیشتر از اعضا یا رؤسای ادارات را در آنجا صلاح نداند میتواند
مستقیما از وزارتخانه یا اداره مربوطه تقاضای تجدید و انتقال او را با ذکر دلایل بنما پند و وزارتخانه
یا اداره مربوطه تکلف باشد که تقاضای او را اجابت کند *

پیام بهارستان / ۲۵، سنه، ش ۱۷ / پاییز ۱۳۹۱

وزارت مالیه

صفحه دوم

اداره
 سرداد
 مورخه
 نمره

۴- نظر بر اینکه طرز سلوک مأمورین تا نیز زیادی در آخرین بندی اوضاع رخا پستی با عدم رضا مردم دارد و کویا قسمی از شکایات هم تا کنی از طرز سلوک مأمورین با شد و چون براساس بندی آبادی بنادر جنوب بنام طحجاری آن مکن است مأمورین و شایسته شنا حرکت میخوانند با حقوق مشروع خود زندگی نمیکنند با طبعیها طرحها برپا بول مأمورین آمدند نشوند. متقاضی است اولیا و بعضی دولت محترم نشوی این قبیل مأمورین برکنار آمدند از جهت حقوق و مسا عدل تمامی دیگر تفاوت کنی بین مأمورین آمدند و بنا طحجاری بر نعمت پل کردند و مسا پل آسا پیش آتیا از قبیل تهیه منزل و قهره عهده دار شود همینطور ستین عدت مأمورین آنصفا تا مسا منصف حساب فرموده و بدست توکل نیز در صورتیکه خود مأمورین پل به انتقال با شد به دو سال یا چند اکثره سال محدود شود و توجه مخصوص نسبت به مأمورین کوچک که در دهها توپلوکات با رفا یا و مردمان جا هل اصلکات دارند از قبیل افراد امنیه و دیگران که کارکات بنادر جز و تحصیل ارهاو امثال آنها مبدول شود و بالاخص مسئله انزایش حقوق افراد امنیه و برقراری جیره جنس دربار آنها توجه خاصی مبدول گردد و در عین حال نسبت به طرز رفتار آنها با مردم مرا قیمت دقیق بعمل آید.

۳- حوزه بندی بنادر چنانکه در راپرت کمسیون سا هل ذکر شده تا صلح بین مرکز بنادر (پوشهر) و حوزه های جز بندگی زیاد است که اداره کردن آن و نظارت بر احوال مأمورین جز برای رؤسای مرکزی پوشهر به هیچ وجه مسرت نیست. در این قسمت نیز این کمسیون با قید کمسیون سابق موافق و معتقد است که حوزة بندی که چند سال قبل در وزارت جلبله دا خله طرح ریزی شده مجدد امیر دامن نظر واقع شود و با اصلاحاتی حوزه بندی بنادر بنام طحجاری آن بهمان ترتیب تعیین گردد البته باید مأمورین العاده از نزدیک و در عمل با رعایت تمام جوانب کار مطالعات والی تری بنما بدو مبرکرا برت دهند.

۴- تا مبرس است و تلگراف و تلکون بین بنادر جز و بنادر عهده مرکز توپلوکات و جزا برو همینطور بین بندر لنگه و شهرهای داخلی بی اندازه لازم و ضروری است و این مسئله تا نبر صده در اخصیت و جلوگیری از تاجان وضع تمدنی از با اعراض داشت و مکتوب و بود تلکون بین پستهای امنیه ساحلی خیلی لازم است.

۵- نظر بر اینکه در مجاورت بنادر و سواحل خلیج هندی استواری وجود دارند که غالباً به سکه و اهالی بنادر جز تعرض نموده و سرکب سرفقت و شرارت میشوند. متقاضی است برای حفظ انتظامات نسبت به فساد مزبور توجه خاصی بعمل آید و در زندانیکه امنیه نباشد پست امنیه برقرار گردد.

۶- احصای تهیه بر طبق اطلاعات حاصله یکی از علل و علت بعضی از اهالی بنادر و بنا بدی با عدت مهاجرت بعضی مسئله احصای تهیه است که با براساس جهات استقصا با ن و با هم بعمل دیگر خوب تلقی نشده است به طبعه اعضای کمسیون متقاضی استصوفاً با جلب نظر مأمورین العاده دان سن سجل احوال و موزون الاجرا' پمانند تا آنکه قدری اهالی آمدند و نظر را خامانوس کردند. آنگاه با تالی و صلاحیت با این امر اقدام شود و خصوصاً بعد از آنکه حرولت برای بهبودی اوضاع اقتصادی آنجنا لکری اندیشمند و کار بهیسته مردم پیدا شد اجرای این قبیل طرحها موجب نمیشود که مردم چشم از خانه و وطن خود بپوشند (این پیشنهاد مسئله این نیست که در کلبه بنادر دادن سجل احوال موزون شود بلکه در قسمتهایکه تا نبر خوبی نموده است با موافقت نظر مأمورین العاده این رعایت بعمل آید.)

پیام بهارستان / ۳۰ شهریور / ۱۳۹۱

